

Huis Ampsen

Ten Noorden van Lochem, vlak bij het voormalige gemeentehuis van Laren, ligt achter een grote weide het huis of kasteel Ampsen.

Het goed Ampsen kent een lange geschiedenis. Al rond het jaar 1100 komt de naam Amsen of Ampsen voor, maar het is niet zeker of de dragers iets met het latere kasteel te maken hebben. Uit de veertiende eeuw stammen de namen van Arnoldus de Ampsen, Jacobus Ampsonii en Lambertus de Amsen. In 1379 wordt Wolter, zoon van Helmich met het goed beleend. Door vererving en huwelijk

komt het geheel in bezit van Derck van Keppel van de Cloese, die in 1430 met Ampsen beleend wordt en op soortgelijke wijze komt het in 1546 in handen van Johan Nagell. Tot 1928, wanneer Assueer Jacob baron van Nagell overlijdt, vererft het goed in mannelijke lijn. De van Nagells leveren twee burgemeesters van Laren.

Gerrit Jan van Nagell moet het huidige huis in de eerste helft van de zeventiende eeuw hebben laten bouwen. Heeft hij hiervoor een geheel nieuwe plek gezocht? We weten het niet. Bij de plek waar eens Ouden-Ampsen stond, vinden we nu een boerderij met die naam en een gedeeltelijk omgracht kasteleiland, maar tussen deze boerderij en het huidige kasteel vinden we de boerderij Nieuwen-Ampsen.

Omstreeks 1760 wordt het kasteel door het echtpaar Van Nagell – le Leu de Willhem ingrijpend verbouwd. Het was toen een L-vormig gebouw met een traptoren in de hoek. Die toren verdwijnt en een zandstenen ingangspartij, bekroond met de wapens van het echtpaar wordt aangebracht. **In de bovenste lob van het fronton komt een wijzerplaat waarachter een slingeruurwerk uit het midden der 18e eeuw en een 17e-eeuwse klok met opschrift: "Jan Herman Nagel Heer tot Olden en Nieuwen Ampsen Gerhart Schimmel me fecit Davnetriae 1687".** Aan de rechterzijde verrijst een vleugel, zodat een U-vorm ontstaat. Ook de brug, de zandstenen balustrades van het voorplein en het rijk gedecoreerde smeedijzeren hekwerk stammen uit deze bouwphase. Het torentje aan de rechterzijde, een kopie van de oude traptoren, is pas in 1935 gebouwd.

In het interieur vallen op: in de hal een eikehouten beeldhouwde trap uit de 18e eeuw, in een zaal, gelegen aan de achterzijde van de zuidwestelijke vleugel een stucplafond in rococovormen en in het zuidoostelijk bouwhuis een (uit de achterkamer van de NW-vleugel afkomstig) schoorsteenstuk uit 1650 voorstellende Johan Herman van Nagell.

De groene kamer op Ampsen.

Via de graven Van Lynden van Sandenburg vererfde Ampsen op de huidige eigenaar, Jhr. Mr. Rudolph Everhard Willem van Weede. Het kasteel is in gebruik als kantoor.

Bronnen/literatuur:

- **Eens bolwerk van de adel. Kastelen en landhuizen in de Achterhoek en Liemers** door Jan Harenberg, Alphen aan de Rijn 1999
- **Monumentengids Lochem** door CeesJan Frank, Lochem 2012
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Wikipedia